

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési ára:
Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőségi 107, kiadóhivatali telefon sz. 67.

A katyni erdő borzalmai.

A szovjetről írt és hallott borzalmas tömeggyilkosságok, terrorcselekmények mindig intő mementóként állítják a művelt világ elé ennek a küzdelemnek halálosan komoly voltát.

A katyni erdők most feltárt borzalmas tömegsírhajai azonban az eddig ismert terrorcselekmények legborzalmasabbja. Tarkólövést állapítottak meg eddig minden feltárt holttestről. Szabályos kiképzett gyilkosok végezték ki minden hadijogot sutbadobva azon szerencsétlen lengyel tisztek ezreit, akik a német-orosz határmegállapítás során a szovjet kezébe kerültek. E tömegsírok adtak meg a feleletet a Kreml helyett, a tőlük az emigrált lengyel kormánytól számonkért lengyel tisztekért. A moszkvai kormány ugyan tagadja a megcáfolhatatlan tényeket s „náci propagandának” nevezi az egészet, pedig a legerősebb ellenbizonyíték a tagadás helyett az lenne, ha e tisztek közül csak egyet is élve tudnának bemutatni. Minden tagadás ellen maga az a tény, hogy az emigrált lengyel kormány azon lépésére, hogy a nemzetközi Vörös kereszthez fordult, megszakította a diplomáciai összeköttetést a londoni lengyel kormánnyal, erősebb bizonyíték Szomorú, hogy ezt a borzalmat a demokrata sajtó agyonhallgatja, mert a nagy szövetségest nem szabad „ingerelni”. Lehetséges, hogy a demokrata hatalmak tárgyalásokba kezdenek a kínos ügy valamilyen módon való „elsimítására”, sőt az sincs kizárva, hogy ismét a „népek szabadsága” érdekében angol nyomásra Sikorszky tábornok vissza fogja vonni a nemzetközi Vörös kereszthez adott beadványát vagy talán el is távolítják e tényt feszegető emigrált lengyel kormányt. Mindez azonban már mit sem von le abból a tényből, hogy a szmolenszki tömegsírok a

fogságban volt lengyel tisztek megölt holttesteivel teltek meg. S e szerencsétlen nemzet érdekeit, amely pedig angol bujtogatásra keveredett háborúba Németországgal, a demokrata hatalmak a Szovjettel szemben megvédeni nem tudják s Lengyelország határait még győzelmük esetén sem ők, hanem Sztalin fogja megállapítani, amely pedig a katyni tömegsírok után aligha lehet olyan, hogy a Danzigért harcászott lengyel nép oly élethez juthasson,

mint amilyen kapcsolatot teremthetett volna magának Németországgal a józan politika síkján mozgó megállapodással.

A katyni tömegsírok még sok fordulatot hozhatnak s nem hatna meglepetésként, ha ezután a lengyel nép magáraébredve, megtagadva a sorsközösséget a demokrata hatalmakkal, megtalálná reá nézve az egyedül járható utat: a tengelyhatalmakkal való együttműködést a végső győzelem kivívására.

Lehetséges-e a keresztény felekezetek vallási egysége?

(Folytatás)

De lássuk a távolabbi célt: a vallási egység megteremtését.

II.

A vallási egység megteremtése.

Ha a felekezeti béke megvalósításáról azt mondhattuk, hogy az könnyű és nem lehetetlen, akkor a vallási egység megteremtéséről azt kell mondanunk, hogy az nehezebb, sőt annak útjában igen sok akadály áll.

Sokan úgy vélekednek, hogy ez lehetetlen.

De kérдем: Mi is a célja a vallási egység megteremtésének?

Semmi más, mint visszatérni az 1054 július 16. (a keleti szakadás) és 1517 október 31. (reformáció) előtti időre.

Aki ismeri a történelmet, az mindjárt azt fogja mondani, bizony ez nehéz feladat és igen nagy út, mert sok minden történt azóta és sok új elgondolás támadt a felekezetek között.

A vallási egységnek útjában állanak ugyanis: a különböző dogmák, a sokféle erkölcsi felfogás, a váltakozó liturgia, az egyes egyházak történelme, a sok század alatt keletkezett nemzeti irodalom, művészet és még sok egyéb dolog.

Sok és kemény koponya áll itt egymással szemben és fog egészen bizonyosan akadékoskodni a teljes béke és az egység megteremtésénél és mégis azt mondom, hogy a vallási egység megteremtése *absolút* nem lehetetlen.

Nem lehetetlen először azért, mert Krisztus Urunk maga kívánja az egységet, amikor azt mondotta a jó pásztorról mondott szép példabeszédében: „*És lázán egy akol és egy pásztor*” (Ján. X. 16)

Még hangsúlyozottabban kívánja ezt az Ur a főpapi imájában, melyet mondott önmagáért és tanítványáért e szavakkal: „*Nem csupán szeretlek könyörgök, hanem azért is, akik az ő szavaik által hinni fognak én bennem, hogy mindnyájan egyek legyenek, mint te Atyám én bennem és én tebenned, úgy ők is egyek legyenek bennem és így elhiggye a világ, hogy te küldöttél engem*”.

Krisztus Urunknak eme kettős kívánságával még ma is adóskozunk e csodálkozunk-e azon, ha az új pogányság és a bolsevizmus kételkedik Krisztus istenségében, mert nem látják azt, hogy mi egyek vagyunk, holott az Ur Jézus ezen egységből akarta rávezetni a világot, hogy Ő az Isten Fia.

Avagy mit sürgetett Szent Pál apostol a filippiektől?

Nem azt mondta nekik: „*Tegyétek az én örömetem teljessé általam, hogy ugyanegyet értekek, egyenlő szeretettel birjatok és egyezésűek legyetek*”.

Hol van az az idő, amikor Szent Pál apostol ezt az egységet sürgette s hol vagyunk mindnyájan még ma is ettől az egységtől? Mégis azt mondom, hogy lehetséges a vallási egység.

Lehetséges a vallási egység, ezt bizonyítják a *görög katolikusok*, akik a szakadás után ismét megtalálták az utat Rómába s azóta a Szent Miklós Szövetségben Kelet felé állandóan az egység útját igazítják.

Lehetséges az egység, bizonyítja ezt a *Hollandiában* ellentétes két református irányzat nemrégien történt kibékülése, éppen úgy mint a *svájci Neuchatel*

nevű városban a különféle protestáns felfogások egybeforrása.

Lehetséges az egység, ezt igazolják a *paderborni katolikus és wittenbergi evangélikus teológusok* öt napi együttléte, akik ezen együttléte alkalmával egymás egyházi életéről igyekeztek helyes és tiszta felfogást formálni és alkotni.

Lehetséges az egység, bizonyítják ezt azok a *katolikus kispapok, szerzetesdövendékek és más vallású lelkészek, teológusok*, akik 1942 nyarán katonai gyakorlaton együtt voltak s amely együttlétről „*Az Evangélikus Élet*” (1942. XI. 14.) ezeket írta: „*A nyári papi századokban fiatal segédlelkészek, teológusok, szerzetesek építették a jövőendő Magyarország épületét, amelyben több lesz a türelem, a megértés, a szeretet, a békesség a felekezetek között és kevesebb az elfogultság, torzalkodás és a meg nem értés*”.

Valóban nagyszerű próba és alkalom volt ez az együttléte, amely egész biztosan az *egység* útjának javára volt és a jövőben majd megéri a áldásos gyümölcsöt.

Az egységgel kapcsolatban mondja például György Elemér református püspök székfoglaló beszédében: „*A magyarság lelki egysége végeredményben erkölcsi még inkább teológiai programm. A laikus igen hamar kimondja, hogy ez lehetetlen, a teológus azonban minél mélyebb a hite s minél alaposabb a tudása, annál határozottabban állítja, hogy igenis lehetséges. Feltétlenül hiszek az egységben, mert tisztán látom, hogy sokkal több az, ami összeköt, mint ami elválaszt s ami elválaszt az mind emberi alkotás, ami pedig összeköt az mind Isteni*”.

Igaza van a püspöknek, hogy ami elválaszt az mind emberi alkotás, de emberi gyarlóság is volt ami a különböző időkben a szakadásokat előidézte, mélyíteni kell tehát az isteni kapcsolatokat s azok majd összehoznak bennünket.

De tegyük fel, hogy a teológusoknak nem fog sikerülni az egységet megteremteni, kérдем lesz e időnk és módunk a jövőben vitakozni afelett, hogy a Szentlélek Isten csak az Atyától való-e vagy arról, hogy hét vagy csak két szentség van-e?

Lesz e időnk a sokszor nyakas és hiú vitákat folytatni akkor, amikor esetleg majd úgy a pápát, mint Krisztust letaszítják trónjáról, magát az Istent pedig letagadják az Egből.

Elhíhetjük mindkét oldalon, hogy a mi vitánk, bármiről is

szélesnek azok, sem Nyugatot, sem Keletet ma már nem érdeklik.

Eppen ezért hihető és remélhető hogy ez a kétoldali nyomás a sok elbizakodott és túlzott felhajtást le fogja szállítani és megújítani, az alázatosság és belátás, a béke megkötésére fogja bírni, azokat a jobbakat, amelyek még ma is a vitairatokat forgalják.

Nem hiszem, hogy az orosz szotovszki szigeten, az ottani büntető táborban sínylődő lengyel és litván katolikus, evangélikus, görögkeleti papoknak kedvük lenne ma bármely függő vallási kérdéstől vitakozni, sőt hálaerővel hiszem, hogy azoknak a lelke már rég összeforrt a Krisztus szeretetében, hogy éppen ez az igazi krisztusi szeretet vette őket annyira egységessé, hogy nincs vitálni való kérdésük.

Minket is, ha semmi más, a közeledő pogányság kénszeritenei fog arra, hogy mindnyájan egy irányból, egymás mellett állva nézzük Krisztust, az isteni Messt és ne vitakozzunk azokkal, akik Őt oldalról nézik s nem hiszik el azt, amit mi szemléltetésben állva látunk Krisztusról és annak egyházáról hirdetünk és tanítunk.

Alázzuk hát meg magunkat, tegyük vizsgálat tárgyává függő kérdéseinket, keressük komolyan az egységnek útját és higgyük el, ha Krisztust igazán szeretjük, meg fogjuk találni a közeledés útját és teljesíteni fogjuk Krisztusnak azt a parancsát, hogy egyek legyünk a hitben és szeretetben.

Mi a belvárosi templomban megindítottuk az egységre törekvésnek komoly mozgalmát és felhívjuk mindazokat, bármely felekezethez is tartozzanak, akik ezt támogatni óhajtnak, csatlakozzanak hozzánk, iratkozzanak be a nagy „Magyar Imatábor”-ba, mert ha egyebet nem is érünk el egyelőre, minthogy biztosítjuk ezen megmozdulás által a további felekezeti békét és egymás megbecsülését, akkor is érdemes volt megmozdulni és cselekedni.

Higgyünk abban, hogy az isteni Gondviselés az új kor pogányságával szemben lassan egybetereli Krisztus elszéledt nyáját és az a nyáj egy alkalommal fog találkozni, ha mi azt komolyan akarjuk.

Tihanyi János
ny. elnöke

Kivánsághangverseny Főherceglakon.

Ragyogó tavaszi napsütésben gyülekezett a mohácsi Szinpártoló zenekar husvét másodnapján a főhercegi uradalom vasúti állomáson, hogy eleget tegyen a főherceglaki Vöröskeresztnek a meghívásának s ott a Vöröskereszt céljaira kivánsághangversenyt rendezzen. A zenekart vezette Szőnyi Alajossal az élen számos mohácsi zenekedvelő, érdeklődő és fiatalok kísérte el. Egy óra után néhány perccel indult el a kis vonat s vitte magával a vidám, jó kedvű társaságot. Egy óras ut után érkeztek Főherceglakra, ahol Ajtonyi József főhercegi uradalmi tisztviselő fogadta a vendégeket. A hangverseny színhelyének a modern népház meg-

tekintése után megtekintettük Főherceglakot. A kormányzósági palota remekbeszabott modern épülete, pazar gazdasággal berendezett hivatalos helyiségei mellett a kastély a magyar kuriák jellegzetes masszivitásával kétségtelenül Főherceglak két legszebb épülete. A kastély parkja, hatalmas fáival, természetesen szépségében meghagyott fa csoportozataival pompás élményt nyújtott s a kert végén lévő a szeb királyi család részére épített görögkeleti kápolna egyébként izléses ornamentikájával és díszes keleti berendezésével fellebbentette előtünk a mult s emlékeztet, hogy e magyar földön huszonnégy évig ellenség volt az ur, s talán pont e parcsányain, vagy a kastély terméiben irták meg e huszonnégy év történelmének sok sötét napját.

A templom már a történelemé, de öröké intő memento megtartani az ősi földet nehezebb mint megszerezni. Kérve a kastélyból a katolikus templom kedves, tiszta légkörében imádkozunk Aztán 5 óra után szépszámú közönség előtt kezdődött a hangverseny Agoston János adminisztrátor meleg szavakkal üdvözölte Főherceglak vendégeit s abban, hogy nem csak a város illusztris zenekara, hanem annak polgármestere is eljött fordulópontot lát egy pusztá életében, ahova a város jött el a maga kulturájával. Hiszi és reméli, hogy e mai nap elfogja mélyíteni a kapcsolatokat Mohács és Főherceglak között. A közvetlen szavakra dr. Szkladányi László konferanszié mondott köszönetet, majd a zenekar fáradhatatlan lendülettel, pompás fegyelmeliséggel, kiváló összhanggal, valóban a zene varázsától szinte megszállottan s a közönség viharos tapsai között Kéler: Rákóczi nyitányát, Kodály: Közzenéjét a „Háry János”-ból, Hruby: Látogatás Lehnál c. egyveleget, Lehár: Vig özvegyét, Mussorgsky: Egy könnyespepét, Linke: Jánosbogárka és Lehár: Arany ezüst, keringőjét, Leopold: Hungária dal és tanc ábrándot Reh: Pusztán c. indulót adta elő. Viharos tapsolt arattól Kersits Annuska is a „Vig özvegy”-ből való énekével. Egyes műsorszámok között dr. Szkladányi László humoros konferansziája sok derűt csalt a halgatóság arcára.

A hangverseny után a kaszinóban tartott közös vacsorán Agoston János adminisztrátor pohárköszöntőjében őszinte köszönetét fejezte ki azért a nagy szerű élményért, amit a zenekar lendületes, két órás pompás műsorával nyújtott a főherceglakiaknak. Vitéz Szőnyi Alajos polgármester mély gondolatokban gazdagválaszbeszédében hangszólta, hogy Főherceglak a maga tisztviselőivel, és minden lakójával túlhaladja már a fatu méretét s éppen ezért különös fontossága van e találkozóknak, különösen ma amikor két évvel ezelőt napypéntek napján itt ágyuk döngése között az uradalmi alkalmazottak és itt lakók is közreműködtek e földnek, amely mindig magyar volt és mindig magyar is marad — visszaszerzésében. Testvéri kézfogásra

jöttek ma ide a mohácsiak s a mai találkozó egy láncszeme annak a munkának, amely egyet értésben meg kell, hogy hozza a szebb és boldogabb jövőt.

Már jól ben jártunk az éjjalában, amikor a pöfögő kis mozdony kéményének szikrái sok csillagot szórva a sötét éjszakába vitte haza, élményekből gazdagabb lett mohácsiakat.

A délután rendezésért Főherceglakról Schneider Rezsőnek a Vöröskereszt elnökét, Agoston János adminisztrátort, Ajtonyi József tisztviselőt, Mohácsról Dr. Pap Ferenc gazdasági tanácsnokot, míg a zenekar megvendégelésért a házi gazdát Schneider Rezső jószágigazgatót illeti elismerés.

A zenekar és Tar Imre kar nagy ismét jó munkát végeztek, a zenebirodalmába új állomást kapcsoltak be s ezen szerepsükért is csak köszönet elismerés illeti úgy őket, mint a zenekar immár állandó lelkes „kültagját” dr. Gundrum Akos pécsi M. P. V. titkárt, aki Főherceglakra is örömmel eljött a zenekarral. Büszkek voltunk zenekarunkra.

Virágzó gyümölcsfak között.

A téli álmából felébredt természetben, bimbózó fák, bokrok között s tava figyelni a mező zöldségét figyelni a méhek siető repülését, a mint mohón szálnak egy-egy fakadó virág bimbóra a tel komor ágató kissé megfáradt léle nek éltető ereje s a tavasz zsongása új erővel, új feladatok megoldására ösztökéli a mindig felfele törekvő embert. Virágzó gyümölcsfak a maga pompájában szemelletek gyönyörködteő látvány, hát ha a gyümölcsfak ugyszólván egész erdeje tarul a szemlélő elé Iyen felejhetetlen látványban volt részünk április 28 án szerden, amikor pompás tavaszi napsütésben Mohács város reprezentánsaival Filla Márton a kertmunkás iskola igazgatójának kalauzolásával végigjártunk a 15 kat holdnyi területen elhelyezett szigeti gyümölcsösben. Virág, virág mindenütt. A fák alatt már lehullott szirmok szinte szőnyeget raknak a látogatók lábai elé. Méhek ezrei zümmögnek a fákban, a levegőben a sok fa virágjának tiszta illata s a virágok alatt már ott látni a kicsinyke termést, a sok sok kicsi almát. Mi akik láttuk ezt a gyümölcsöst mielőtt a kertmunkás iskola szakavatott kezébe került volna látjuk a szorgalmas és fáradhatatlan munka gyümölcsét. Eltűnt a gyom a hirdető tarack a fák törzsei, ágai rendezettek, több vagon levágott rőzse hirdeti, hogy itt alapos tisztogatás történt. A mult évi hatalmas nyulárkók keelő gondozás mellett eltűnőben vannak. A kiveszőben levő fák mellett új, vad alanyba oltott csemeték teljes erővel hajtnak előjövendő termő ágaikat. A gyümölcsös nagyrésze duocin alanyra volt ojtva s bizony ez az alany, amely sekély gyökerzetű s így a szárazságot nem bírja, de a viharokat sem állja, mert szél sekély gyökerzetét is megmozgatja, így pl. látogatásunk során

kis erővel néhány mozzatással egész fát emeltünk ki a földből, sok kárt tesz a gyümölcsösben, de ott vannak már az új vad alanyok. Külön élmény volt a motoros permetező bemutatása, amely naponta 60 Hl permetlé tud a fákra dobni s hogy ez mit jelent csak akkor látjuk, ha figyelembe vesszük, hogy egy ember naponta legjobb esetben is csak 4—5 hl permetlé tud nagy fáradsággal a fákra eljuttatni. E nagymennyiségi permetlé előállítását ugyancsak motorral felszerelt kut és a mellé épített permetlé keverő medencével történik. A virágzás alatt igen jó idő volt, fagy nem volt s még esetleges tavaszi fagyok ma nem igen árthatnak s így minden remény megvan, hogy a gyümölcsös hatalmas termésel halálja meg a befektetett munkát, amit a kertmunkás iskola buzgó növendékei végeznek itt.

Annak következtében, hogy a fák közötti területet megművelték a taracktól s területet felszabadultak konyha kerti növények termesztésére. Látunk itt ugyszólván mindent: paradicsom, paprika, borsó, spárga, hagyma, burgonya, petrezselyem, sárgarépa, kel, saláta, eper, dinnye, uborka, tök mind veti már szépen fejét, bír a szárazság sajnos az öntözés dacára is érzeteli erősen hatását, különösen a későbbi vetésekben, azonban a gyümölcsös állandóan foglalkoztat mintegy 15—20 napszámot, s az esőhiányt gyakori kapálással pótolják. A gyümölcsös jelen most épül a növendékek nyári tartozkodási helye, amelyben gyümölcsös csomagolás is végrehajtott s egyben szüret utáni gyümölcsraktar céljaira is szolgál.

Örvendetes gyarapodást jelent, hogy az iskola két tenenet és két lovat vásárolt. Így az iskola tej és tejtermék ellátása biztosítva van, sőt a város tejellátásában is közreműködik, míg a lovak segítségével a föld, valamint vontató munkák elvégzésében jelentenek nagy segítséget az intézet agilis vezetőjének.

Vitéz Szőnyi Alajos polgármester és veje együtt megjelentek a legnagyobb elismerésüket fejezték ki az iskola növendékeinek s Fula Márton igazgatónak. A éltető földdel, való munka tudást, türelmet s nem utolsó sorban nagyon sok fáradozást kíván, de minden fáradozást pótol a virágborult új életet adó természet ereje, amelyet azonban a tudás és munka az ember szolgálatába állít.

Mire kell ügyelni a kiütéses tifusszal kapcsolatban.

A kiütéses tifusz, akut fertőző betegség, mely rendszerint járványszerűen, ritkábban sporadikusan jelentkezik s amelyet a tetű terjeszt. Klinikai tünetei közül a jellegzetes kiütés, tipikus láznemek és súlyos idegrendszeri zavarok a legkiemelkedőbbek. A betegség lappangási ideje 12—14 nap. Az 1—3 napig tartó fejfájás, tagfájdalmak, szédülés, rossz közérzet mellett rendszeren hirtelen, nem ritkán hidegrázással jelentkezik, amely már a 2—4 napon elérheti a 39—40 fokot. A láz legtöbbször

12 napig tart majd 2-4 napig tartó eséssel szűnik meg. A jellegzetes kiütések a betegség 3-5 napján jelennek meg. Ezek eleinte halványpirosak, gombostüfejni, vagy lenyecsnyiek ujnymásra eltűnnek. Először a hason és a vállon mutatkoznak, de néhány nap múlva a végtagokra is kiterjednek, míg a nyak arc bőre kiütésmentes maradhat. Néhány nap múlva a kiütések kissé megnagyobbodva a bőrszint fölé emelkednek, színük világos szennyes barna árnyalatú lesz. A kiütés a lázasés alatt világos barna szín hátrahagyásával tűnik el. Súlyosabb vagy enyhébb alakban, de ugyyszólván mindig mutatkoznak a betegség folyamán keringési zavarok, amelyek teljessen ép szív mellett is halálos kimenetelhez vezethetnek. Az esetek nagy többségben idegrendszeri tünetek is jelentkeznek. Már kezdetben nagyfokú álmatlanság, fejfájás, sőt kifejezettebb agyizgalom tünetek is mutatkozhatnak. Később fokozódó esélettség mellett ez az állapot deliriumba mehet át. A deliráló beteg természetesen ön és közveszélyessé válik. A javulás a láz megszűnése után tehát 14-15 napon kezdődik. A beteg mély álomba merül, melyből ismétlő öntudattal ébred, ezután követezik a már említett lázasés ami 2-4 napig tarthat. A reconvalescentia még 2-3 hélig, sőt azt is elhuzodhat. A szövődmények közül a második héten jelentkező tüdőgyulladás a leggyakoribb. A halalozás járványként változó, általában 15-20%, 50 éven felül azonban eéri a 40-50% ot is. A kiütéses tifusz a ruhatefű terjeszt. A tetű a beteg emberből vért szív, ezzel magába szívja a kórokozót, amely azután bélihámjában elszaporodik. A tetű rendszeren 8 nap múlva me betegszik és 2 héten belül elpusztul. A fertőzött tetű közvetlen érintkezés útján, ritkán fertőzött ruhanelemek közvetítésével kerül egyik emberről a másikra. A lázas, vagy hideg testet a tetű igrék szik elhagyni, ezért szívesen maszk át a normális hőmérsékletű emberre.

A fertőzés rendszeren úgy jön létre, hogy vakaródzaskor az ember a tetűt szétnyomja és annak testrészeit vagy ürülekeit beledörzöli a bőrébe. A tetű beszáradt ürüléke néha hónapokig fertőzőképes maradhat. A beteg fertőzőképessége a lázas szak idejére korlátozódik, az első héten a legnagyobb, a második héten már kisebb és a reconvalescentia idején a láz eltűnése után 5-6 nap múlva megszűnik, a legyengült szervezet azonban még hosszabb ideig is fertőzőképes maradhat. A betegség kiállása rendszeren egész életre szóló immunitást hagy maga után.

Hazánkban a trianoni területen csak kevés kiütéses tifusz megbetegedés fordult elő, legtöbbje keltes cigányok vagy cigányokkal szorosa érintkezésben lévő nem cigányok körében. A kiütéses tifusz igazi hazája Oroszország, a volt Lengyelország területe, valamint Beaszarábia. Ezek a területeken évről évre állandóan igen sok kiütéses tifusz megbetegedés történik és becslések szerint az európai Oroszország

területén 1918 tól 1922 ig terjedő esztendőkbén 25 millió ember betegedett meg és kb. 25 millió ember halt meg kiütéses tifuszban. Amióta közelebb kerülünk Oroszországhoz számolnunk kell a behurcolt esetekkel, tehát ha valamely lázas betegnél oroszországi tartózkodás szerepel, a kiütéses tifusz gyanúját, megfelelő klinikai tünetek mellett fel kell vetni Oroszországból érkezett egyén és hozzátartozói lázas betegsége esetén gondoljunk kiütéses tifuszra és vizsgáltsuk meg vérünket. A kiütéses tifusz a téli és kora tavaszi hónapokban kulminál, mert ezek a hónapok kedveznek legjobban a ruhatefű elterjedésének. A hideg időszak miatt a lakosság kevésbé tisztálkodhat, a fürdési lehetőségek a falusi viszonyok között korlátozottabbak és a ruházat is olyan, hogy a tetű elszaporodását elősegíti. Az ilyen viszonyok, különösen nagyobb tömeg együtartózkodása esetén (laktanyák, fogolytáborok, barakok) jelentenek veszedelmet.

Eppen ezért a kiütéses tifusznak mindig melegágyva volt a háború, mert a háborús körülmények között az egészségügyi viszonyok erősen romlanak, a tetű elszaporodik és a fertőzés lehetőségét fokozza a zsúfoltság növekedése. A kiütéses tifusz elleni védekezés a beteg bejelentésével, tetvelenítésével és elkülönítésével kezdődik. A beteg tetvelenítés után szállítsuk kórházba, az otthoni elkülönítés nem megbízható. A beteget hat hétre, a hozzátartozókat három hétre vesztegzár alá kell helyezni és tetveleníteni kell őket. A betegség forrását ki kell kutatni és a fertőzés veszélyének kitétt egyéneket telvesség esetén vesztegzár, tetűmentes állapot és környezet esetén megfigyelés alá kell helyezni.

Dr. Hal József
m. kir. tisztifőorvos.

(Folytatjuk.)

Honvédeink
hősi harcát a hadigondozási
bélyegeket használatával!

Szabadliceum.

Korunk legégetőbb kérdéséről tartotta a Szabadliceum záróelőadását dr. Somogyi Ferenc egyetemi m. tanár, országos szociális felügyelő *Szociális kérdések Baranyában* címen.

Előadásában kiért mindazokra a tényezőkre, melyek a szociális ügyeket állami ügyekké tették. Még néhány évvel ezelőt hivatalos körök fázósan huzódiak ettől a kényesnek látszó szótól, mert benne politikai tartalmat véltek látni. Az idők követelményei elől azonban saját kára nélkül nem zárkozhatott el az államhatalom sem s néhány évvel ezelőt hivatalosan is megismerkeztek a szociális intézményeket és állami szerveket ilyen legfőbb szerv az országos szociális felügyelőség is, melynek buzgó, lelkes és szerény vezetője maga az előadó.

Előadásában elsősorban is a baranyai szociális kérdésekkel foglalkozott. Igen meleg hangon szólt a Dunántul ezen legdemokratikusabb jellegű tájáról, ahol a szociális kérdéseket aránylag a legtekélyesebben oldották

meg. A telepítések is többnyire Baranya területén történtek, ezen az istenáldotta gazdag földön, melynek termékenységét csak fokozza értékes lakóinak szorgalmas és korszerű gazdálkodása. Viszont Baranyának is megvan a maga érzékeny oldala. Egyik a nemzetiségi kérdés, másik ezzel kapcsolatban az egyke. A nemzetiségi kérdést tulajdonképpen az egyke megoldásával ki is lehetne kapcsolni. Ezt célozza a szapora tisztántuli családok idetelepítését szorgalmazó intézkedések a vitézi telkek adományozása, a családvédelmi törvények, az iskolázatásra vonatkozó intézkedések. A nemzetiségi vidéken élő magyarság megmentésére szolgál a szorvány iskolák, a fausi magyar értelmiség öntudatosssá tételét az állami ösztöndíjak, iskolázatási segélyek.

Somogyi felügyelő néhány érdekes statisztikai adat tükrében igyekezett kidomborítani az állami szociális intézkedések eddigi eredményeit. Előadását érdekes élményszerű adattal, saját tapasztalatain alapuló esettel fűszerezte az előadó, akinek előadását a megszabott idő keretein túl is a legnagyobb élvezettel hallgatta a Szabadliceum közönsége.

Előadásának végén dr. Bartók Lajos városi főjegyző, a Szabadliceum elnöke köszönte meg az előadást, majd köszönetet mondott a Szabadliceum közönségének s kérte, hogy mint a múltban, úgy a jövőben is támogassa ezt az értékes intézményt szorgalmas látogatásával. Végül köszönetét fejezte ki Gaál Endre gimn. tanárnak a Szabadliceum vezetőjének fáradozásáért. Ezzel a Szabadliceum 1942-43 évi előadássorozata véget ért.

ÖSSZTÁNC

a Katolikus Legényegyletben
vasárnap 1/26-1/210-ig

— **Credo gyűlés.** A Mohácsi Credo Egyesület vasárnap, május 2-án 1/12 órakor tartja rendes gyűlését a Katolikus Legényegyletben. Előadó: *Kövesi József* városi gimnáziumi tanár.

— **Kitüntetés.** A Kormányzó a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy *Linder Ernőnek*, a Dunántul főszervezőjének a magyar sajtó szolgálatában szerzett érdemeiért elismerése tudtul adassék.

— **Impozáns föltámadási körmenet.** A fogadalmi templomból indult föltámadási körmenet a város katolikus társadalmának hatalmas megmozdulása volt. — **Becslés** szerint 3-4000 ember vett azon részt s nemcsak tömegével, hanem rendezettségével, áhíthatával impozáns volt. A Szechenyi tér igen alkalmas a különböző alakulatok felfejlődésére és a körmenet új útja rendezési szempontból is a lehető legjobb. A fogadalmi templom pedig hatalmas méreteivel valóban alkalmas többezres tömeg befogadására. Dacára annak, hogy légóltalmi szempontból a belső körmenet is fél órákor indult, a zárdatemplomból, valamint a püspöktemplomból indult körmenetek is igen népesek voltak.

— **Levél jött messze Oroszországból.** Ment János és Schnell György honvéd szeretettel köszöntik hozzátartozóikat és ismerőseiket. T. postasz. 222/71.

Hegedűs József honvéd m. kir. mohácsiak szeretettel küldi üdvözlését Tabori postasz. 254/28.

— **Hírek az evangélikus egyházaközség köréből.** A környék evangélikusságát is magába foglaló mohácsi evangélikus missziói egyházaközség, szorványihelyével együtt 457, jobbára magyar anyanyelvű egyháztagot számlál. Ezek részére az elmúlt évben, helyben és vidéken 91 istentisztelet tartották. 50 tanuló részesült rendszeres hitoktatásban. A szorványok gondozása 2376 km út megtételével járt. Városunkban, mint evangélikus szorványközönségben az elmúlt év során felépült az evangélikus templom, melynek munkálatai ez évben folytatódnak. A templom építésére az elmúlt esztendőben több, mint 10000 pengő gyűlt egybe. Állami támogatáson kívül, alispáni engedéllyel városunkba is folyt e célra gyűjtés, mely eddig 1600 pengőt eredményezett. Miután egyéb fontos közcélú gyűjtések folytán e gyűjtési akció az ősszel nem fejeződhetett be, május hó folyamán a még hátralevő utcákban folytatást nyer. A kis egyházaközségnek különben május hó végén nagy napjai lesznek, miután *D. Kapit Béla* dunántul evangélikus püspök, titkos tanácsos, — *dr. Pesthy Pál* ny. miniszter, egyházmegyei felügyelő és *Fabján Imre* főesperes társaságában — egyházlátogatást végez a gyülekezetben.

— **Halálozás.** *Gulyás Ferenc* életének 78 ik évében április hó 26-án elhunyt. Temetése 28-án volt nagy részvét mellett. Halálát neje *dr. Gulyás Ferencné* szül. *Mérey Éva* és kiterjedt rokonság gyászolja.

Sebesült katonák megvendégelése. Illetékes katonai parancsnokság ezután csak a legkivételesebb esetben ad engedélyt sebesült honvédek megvendégelésére. A mai nehéz időkben ugyanis a jót össze kell egyeztetni a hasznossal. A kórházakban ápolott honvédek élelemmel bőségesen el vannak látva. Külön megvendégelésük tehát felesleges, sőt bizonyos szempontból káros is, mert ezek a megvendégelések sok esetben hátráltatják gyógyulási folyamatukat. A nagyközönség sokkal nemesebben cselekszik, ha megvendégelés helyett a jövőben pénzbeli adományt juttat el a Vöröskereszthez, vagy természetbeni adományt ad a honvédkórházak parancsnokságának, amelyek azt megfelelően használják fel.

Iparosok figyelmébe. Az ipartestület értesíti tagjait, hogy a következő anyagok kerülnek kiosztásra: Fodrászok részére beretva és mosószappan; sütők részére mosószappan; férfi és nőiszabók részére cérna. Uialványok átvethetők az ipartestületnél.

Fiatalkorúak gyógyüdtetése Az OTI az idén is megrendezi a kéthetes ingyenes gyógyüdtetést azon biztosított tagok részére, akik 18. életévüket nem töltötték még be. Jelentkezések május hó 5 ig. Bővebbet az OTI kirendeltségénél, Mohácson

Gazdakönyvek bevezetése. A közlémezési hivatal közli, hogy minden szántófölddel rendelkező gazdálkodó gazdakönyvet fog kapni. Azok a szántóterülettel rendelkező gazdálkodók, akik 1943 évi május hó 31. napjáig gazdakönyvet nem kaptak, kötelesek a közlémezési hivattalól gazdakönyvet kérni. A gazdakönyv adatainak pontos kitöltése végett minden egyes gazdálkodónak április hó 30 és május hó 14. napja között a közlémezési hivatalban kell jelentkeznie. A gazdakönyvnek a beszolgáltatási köteleesség teljesítésére vonatkozó rovatait csak a beszolgáltatott termények vásárlására feljegyzött és igazolt személy töltetheti ki. Ezek nevét, kinevezésük után a közlémezési hivatal közölni fogja. A gazdakönyvbe bejegyzett bármely adatot csak a közlémezési hivatal változtathatja meg. Ha a gazdakönyv elvész a hivatalmásodlatot állít ki. A másodlatért 20 P kiállítás díj jár, amit előzetesen kell csekken befizetni.

Védőkezzünk baromlipestis ellen. Baranyában több helyütt baromli pestis fordult elő. A betegséget legtöbbször idegen helyről származó baromfival hurcolják be, ezért tanácsos az idegen helyről származó (pl. vásárolt) baromfit 14 napon át elküldönitve tartani s csak ha egészségesnek bizonyul, akkor szabad a meglévőkhöz engedni. Ha pedig levágják minden hulladékot (vér, toll, belek stb) el kell égetni. A tartási helyet pedig forró luggal kell kisurolni, illetőleg friss mészteljjel bemeszelni. A vásárolt tojás is származhat beteg állattól és terjesztheti a betegséget, ezért a tojásfőjt el kell égetni. A betegséget vagy annak gyanúját, elhulást be kell jelenteni a hatóságoknak.

Honvédcsaládokért. 5 pengős adományok: Pavkó-vits Máttyás, Leovits János, Gacza János, Légrádi János, Juhász Lukács, Ader Miksáné, özv. Horváth Györgyné, Bauer János, Lantos György, Bankos Ferenc, Berger Sándor, Szamos-völgyi József, Bakó János, Vidák Máttyás, Kollár Máttyás, Schweller András, Szeles Sándor, Erdősi Flies, özv. Ladi Jánosné, dr. Flesch Armin, Nágel János, Nágel Jánosné, Gelencsér János, Kani-zsán Demeter, Kuti Mihály, Verbánáz Ignác, Bajai Ottó, Köveskúti János, Nándor József, Schön Mór, Kis Béláné, Kirdlein Adám, Szajcsán István, Csalólkői Miklós, Bárfai Tivadar, Bárfai György, Szepessy László, Földvári Klótd, Szabó Sándor, özv. Muszti Jenőné, dr. Langer Lajos, Dobszay Máttyás, Fischer Igácné, Bencsik Máttyás, Tadits Mihály, Auth József, Bencsik Pál, Kaposvári József, Balázs H. József, Kálmán József, Vajda József, Gadányi Antal, Heréb Máttyás, Szűcs Mihály, Heréb György, Herger Aranka, Porgányi Lajos, Topálovics János, Steidl Antal, Jörg János, Kelemen Rezső, Molnár Éva, Maóti Imre, Bezeredy István, Varga Lajos, özv. Angyal Gyuláné, Szendrői Ödön, Németh József, Kocsis és Ellendi, ifj. Reiner Ferenc, Verőci Károly, özv. Tanner Gyuláné, Dr. Hadler Ottó, Spuller Mór, Krajcár Károly, Barbély János, Varga Katalin, Ötvös Mihály, Müller Karolin, Rihmer Jenka, Weisz Tilda, Belyánszki Milán, Ruwald Lajos, Gyurosovics István, Belvárcz János, Vince József, Arutz Gyula, Rozmer József, Szeidl László, Balázs Miklós, Emmert Adám, Isztl Simon, Schwartz Károly, Szegény legények, Stollár Béla, Gómöri László, T. Szabó Ferenc, Tasi János, Husz István, Linyák János, Pados József, Bükös Ferenc, Topsischer Magda, Milassin Gyula, Szász Béla, Kész Józsa, Balajthy Vilma, Bakó György, Megyeri Mihály, Maros Miklós, Weinraut Báintné, Báróc Antal, Boda László, özv. Schiller Györgyné, Szabó János, Krammer Sándor, Vincsek József, Horváth József, Balla Ferenc, Blummenreich Ferenc, Mszlang János, Kovács Károly, Tertinszky Gyula, Hahn János, özv. Kovács Sándorné, özv. Szabó Istvánné, C. Szabó István, Kiss Sándor, Lőrincz Józsefné, özv. Erős Ferenczné, Ifj. Krammer Sándor, özv. Mátrai Béláné, Propsz Ferenc, Kiss Aurél, Póra János, Belán János, Arnold Ernő,

özv. Puskás Istvánné, Briglovics Imre, Id. Demhardt Rezsőné, Tompity József, Kálmán Sándor, Bognár János, Szabó János, Vastag István, Jankovics István, Wézán Szilárd, Lőrinc Julia, Kovács József, Gáspár András, Toth György, Harsányi Máttyás, Gorjánác Mártonné, Schleicher József, Dr. Szivér Lajos, Hemrich Ottó, Pazaurek Ferenc, Róna Fülöp, Dick Mihály, Munkás Imréné, Czettl Istvánné, Kálmán István, Szabó Kálmán, Hell János, Németh József, Balázs Mihály, özv. Szabó Györgyné, vítező Kóza Istvánné, Seregélyi János, Vörös János, Becker Lajos, Mamuzsits István, Schmidt András, Kiss Sándor, Szrimác Máttyás, Bugyinszki József.

(Folytatjuk.)

Anyakönyvi bejegyzések 1943 április 23 től április 30 ig. **Születések:** Stieglér Anna, Vogl Bálint, Keresztes Kálmán, Jelich Erzsébet, Kovács István, Horváth Máttyás.

Házasságkötések: Prokop József és Nagy Katalin, Szekszárdi János és Kubatov Mária, Páj János és Kolutác Katalin, Munkás Imre és Arnold Erzsébet, Nyul Sándor és Sárkány Erzsébet.

Halalozások: Tasi Sándor 81 éves, Sárközi Józsefné 23 éves, Staub János 20 éves, Gulyás Ferenc 77 éves, Pecsvác Agnes 10 hónapos, Kádár Mihály 51 éves

Használja a **HADIGONDOZÁSI bélyegelt**

SPORT.

Az MTE husvétvasárnap Bezdán-ba tándult ki, ahol az ottani NB III. csoportban szereplő helyi csapattal játszott barátságos mérkőzést. Az eredmény 4:4 (1:1) volt. Az MTE már 3:1-re is vezetett. A játék általában alacsony színvonalon mozgot.

Vasárnap Mecsekszabolcon játszik bajnoki mérkőzést az MTE.

Vasárnap d. u. 4 órakor a Gimnázium-Mohácsi L. E. leventebajnoki mérkőzés kerül lejátszásra a sporttelepen.

Felkészítők: **DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ** Laptulajdonos és kiadó: **FRIDRICH OSZKÁR**

Szólókarónak való akácia ELADÓ a Schmidt téglagyárban.

Piaci árak: a szerda heti piacon:

Buza	30.— P
Rozs	25.— P
Takarmányárpa	24.50 P
Sőrárpa	29.— 31.— P
Zab	27.— P
Morzsolts tengeri	22.90 P
Bab, fehér	60.20 P

Élősertés árak:

145 kg. vagy nehezebb I. r.	2.10 P
130 " " " I. r.	2.05 P
115 " " " I. r.	2.02 P
100 " " " I. r.	1.98 P
80 " v. neh. sonkasüldő	1.98 P
145 " vagy nehezebb II. r.	1.92 P
145 " kevesebb II. r.	1.86 P

FIGYELEM!

Tisztelettel értesitem Mohács város és vidéke ingatlantulajdonosait, hogy **Mohácson, Bakács utca 23. szám** alatt a Földmívelésügyi Minisztérium engedélyezésével

INGATLANFORGALMI IRODÁT nyitottam.

Ingatlanok: föld, szőlő, ház **vételét és eladását** leggyorsabban bonyolítom le.

Kérem a mélyentisztelt közönség szíves érdeklődését és vagyok

hazafias tisztelettel **STROBL JÁNOS** ingatlan-közvetítő.

Tomory utca **ház eladó.** 23. számú. Érdeklődni lehet ugyanott.

ELADÓ egy jókarban levő **250-es PUCH** motorkerékpár Vármegeye utca 17 sz. alatt.

Eladó föld

A Munkás utcában levő 1300 m²-es **beisőség** eladó, viszont a Felsőmezőben szántó t. keresek megvételre. Cim megtudható: **dr Schmidt Miklós** ügyvédnél.

Személyautófuvarozást vállal **HUSZ ISTVÁN** berautófuvarozó Mohács. Telefon: 209.

Bútorozott szoba külön bejáratú, esetleg jó házi kosztal **KIADÓ.** Széchenyi-tér 12.

Telefónelőfizetők nevsora kapható **FRIDRICH OSZKÁR** könyvkereskedésében.

Veszek fegyvertartási engedéllyel jókarban levő **vadászfegyvereket, flóbertpuskákat, pisztolyt és revolvereket.** **Bauer Károly** vas- és fegyverkereskedő MOHÁCS.

Ötvös Mihály Korszós u. 1. sz. **háza eladó,** valamint oldalkocsis motorkerékpár, 2 darab jégsezkrény és bádogos szerszámok.

Arany beváltás **FIGYELEM!** Ezüst beváltás

Órát, arany-ezüst ókszert a legolcsóbban vehet **TÖRT ARANYAT,** ezüstöt a legdrágábban adhat el **PÁNCSITSNÁL** Mohács Ujváros háza.

Javitást, véset gyersen és olcsón személyesen készítek. Ugyanott a világhírű **Tungsram égő, osillár, rádió és villanszerelési anyag** kapható.